

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1821 - Ελληνική Επανάσταση του 1821: Έλληνικές δυνάμεις, υπό την Αρχηγία του Θ. Κολοκοτρώνη, ύστερα από τρίμηνη πολιορκία καταλαμβάνουν την Τρίπολη, όπου είχαν συγκεντρωθεί 40.000 Τούρκοι. Η άλωση της Τριπόλεως αποτέλεσε βαρύ πλήγμα για τους Τούρκους και την πρώτη μεγάλη νίκη της Επανάστασης. Ίδια ημέρα τουρκοαιγυπτιακές δυνάμεις καταλαμβάνουν και πυρπολούν το Γαλαξίδι.

1821 - Οι 160 Έλληνες που επέζησαν, μετά την ανατίναξη της Μονής Σέκου, συνθηκολογούν με το Σελήκ Πασά. Παρασπονδώντας όμως ο Τούρκος αρχηγός, τους φονεύει.

1824 - Ελληνική Επανάσταση του 1821: Νίκη Ελλήνων κατά Τούρκων στο Βουλγαρέλι Άρτας.

1828 - Ελληνική Επανάσταση του 1821: Ο Ιμπραήμ με τον αιγυπτιακό στρατό εκκενώνει την Πελοπόννησο.

1863 - Η Ιόνια Βουλή κηρύσσει την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα.

1915 - Ο Βασιλιάς Κωνσταντίνος εξαναγκάζει το Βενιζέλο σε παραίτηση. Οι σύμμαχοι αποβιβάζουν στρατιωτικές δυνάμεις στη Θεσσαλονίκη, παραβιάζοντας την ουδετερότητα.

1918 - Α' Π.Π., Βαλκανικό μέτωπο: Η XII Μεραρχία ανακαταλαμβάνει το Ροδολίβος Σερρών και το 5/42 Σύνταγμα Ευζώνων απελευθερώνει την Καβάλα, αφού αναγκάζει τους Βουλγάρους να υποχωρήσουν.

1942 - Οι Αυστραλοί επιτίθενται κατά των Ιαπώνων στη Νέα Γουινέα.

1967 - Αποφυλακίζεται από τη χούντα ο Γεώργιος Παπανδρέου.

1974 - Ελλάδα: Νομιμοποίηση του ΚΚΕ, με νομοθετικό διάταγμα της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας μετά από 27 χρόνια παρανομίας νομιμοποιείται το ΚΚΕ. Πρώτοι βουλευτές του ΚΚΕ ήταν οι Λ. Κύρκος, Μπ. Δρακόπουλος, Μίνα Γιάννου, Χαρ. Φλωράκης, Γρ. Φαράκος, Κ. Κάππος, Δ. Γόντικας.

1990 - Διακόπτεται στο 77ο λεπτό, και ενώ το σκορ είναι 3-0, ο αγώνας Παναθηναϊκός - ΠΑΟΚ όταν ο πρόεδρος του ΠΑΟΚ Θωμάς Βουλινός μπαίνει στο γήπεδο, παίρνει την ομάδα του και φεύγει διαμαρτυρούμενος για τη διαιτησία του Καραμάνη. Ο ΠΑΟΚ τιμωρείται με αφαίρεση τριών βαθμών.

1993 - Το Σίδνεϊ αναλαμβάνει την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2000.

1995 - Στην Πάτμο φτάνει ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος Α' για τις εκδηλώσεις της επετείου των 1.900 χρόνων από τη συγγραφή της Αποκάλυψης του Ιωάννη.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1791 - Λάμπρος Ζαβός, Έλληνας αρχιτέκτονας και πολιτικός μηχανικός

1901 - Χρήστος Βασιματζίδης, πολιτικός

1922 - Ιωάννης Αβραμίδης, γλύπτης

1929 - Βίκτωρ Σαριγιαννίδης, αρχαιολόγος

1949 - Κώστας Τουρνάς, τραγουδοποιός

ΘΑΝΑΤΟΙ

1915 - Κωνσταντίνος Δαμιανός, Έλληνας στρατιωτικός

1939 - Σίγκμουντ Φρόυντ, Αυστριακός ψυχίατρος

1973 - Πάμπλο Νερούδα, ποιητής

2004 - Διδώ Σωτηρίου, Ελληνίδα συγγραφέας και δημοσιογράφος

Άλωση της Τριπολιτσάς

Α λωση της Τριπολιτσάς, σφαγή της Τριπολιτσάς, ή απελευθέρωση της Τριπολιτσάς ονομάζεται στη νεότερη ελληνική ιστορία η κατάληψη της πόλης της Τρίπολης στις 23 Σεπτεμβρίου 1821, έξι μήνες μετά από την έναρξη της επανάστασης του 1821. Η πολιορκία (από τις αρχές Ιουνίου 1821) και η άλωση (23 Σεπτεμβρίου 1821) της Τριπολιτσάς αποτέλεσαν καθοριστικό σταθμό στην πορεία της Ελληνικής Επανάστασης, δεδομένου ότι είχαν ως αποτέλεσμα τη σταθεροποίησή της και την επικράτηση των Ελλήνων σε όλη την Πελοπόννησο, πλην ορισμένων φρουριών. Η άλωση της Τριπολιτσάς το 1821 ήταν μια σημαντική στρατιωτική επιτυχία των επαναστατημένων Ελλήνων που αποτέλεσε σπουδαίο σταθμό στον αγώνα επικράτησής τους στην Πελοπόννησο. Μελανό σημείο θεωρείται η μεγάλη σφαγή που ακολούθησε, ως αντίποινα σε αγριότητες Τούρκων όπως η καταστροφή του Αιγίου και η καταστροφή του Γαλαξειδίου, οι σφαγές αμάχων που σημειώθηκαν νωρίτερα στην Κωνσταντινούπολη, Μικρά Ασία και άλλες πόλεις, καθώς και η σφαγή 3.000 χριστιανών της Τρίπολης που είχε γίνει την Μ. Δευτέρα 29 Μαρτίου 1770 με ανασκολοπισμό του μητροπολίτη Ανθίμου και πέντε άλλων κληρικών.

Η Τριπολιτσά ήταν την εποχή εκείνη το σημαντικότερο διοικητικό, στρατιωτικό και οικονομικό κέντρο της Πελοποννήσου με ιδιαίτερη στρατηγική σημασία, καθώς ήλεγχε τις οδούς προς τις άλλες μεγάλες πόλεις της Πελοποννήσου. Η σημερινή πρωτεύουσα της Αρκαδίας ιδρύθηκε ως Τρίπολις περίπου τον 14ο αιώνα στη θέση τριών ερειπωμένων οικισμών: της Μαντίνειας, της Τεγέας και των Αμυκλών ή του Παλλαντίου και ήδη από το 1786 ήταν έδρα του βιλαετιού του Μοριά με διοικητή τον Πασά του Μορέως.

Τη στρατηγική σημασία της κατάληψης της Τρίπολης περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον είχε κατανοήσει ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Χάρη στην επιμονή του οι Έλληνες απέφυγαν την πολυδιάσπαση που είχε προταθεί από άλλους οπλαρχηγούς που στόχευαν στα μικρά μεσσηνιακά κάστρα και επικεντρώθηκαν σε έναν μεγάλο και κεντρικό στόχο, που θα βοηθούσε στον ουσιαστικό έλεγχο της Πελοποννήσου.

Οι στρατιωτικές ήττες έκαναν τους εντός της Τρίπολης Οθωμανούς να διαιρεθούν σε τρεις φατρίες: τους εντόπιους Τούρκους με αρχηγό τον Κιαμήλμπε, τους Τούρκους που είχαν έλθει από την Ασία με αρχηγούς τον Κεχαγιάμπε και τον Καϊμακάμ, και τους Αλβανούς που είχε στείλει ο Χουρσίτ -τέσσερις χιλιάδες κατά τον Φωτάκο και είχαν αρχηγό τους τον Ελμάσμπε. Κατά τον Τρικούπη, η πρώτη ομάδα ζητούσε ασφάλεια, η δεύτερη τιμή και η τρίτη χρήματα. Και οι τρεις έβλεπαν κάθε αντίσταση μάταια, αφού έμαθαν ότι πητήθηκε στα Βασιλικά η βοήθεια που ερχόταν από ξηράς.

Οι υπέρ του συμβιβασμού Τούρκοι υποκίνησαν τις γυναίκες, κάτι που συνηθιζόταν στους Οθωμανούς σε περιόδους κρίσεως, κι έτσι στις 6 Σεπτεμβρίου συγκεντρώθηκαν αυτές κάτω από το σαράι και απαιτούσαν έντονα συμβιβασμό γιατί πέθαιναν από την πείνα και την δίψα. Σε σύσκεψη που έγινε αμέσως μετά, ο Κεχαγιάμπεπς αναγκάστηκε να υποχωρήσει κι αποφασίστηκε να γίνουν προς τους Έλληνες προτάσεις συμβιβασμού μέσω των αρχιερέων και προεστών που κρατούσαν ως όμηροι στην Τρίπολη.

Οι όμηροι έζησαν πέντε μήνες σε τραγικές συνθήκες. Όταν τους αποφυλάκισαν οι Τούρκοι για να τους χρησιμοποιήσουν στις διαπραγματεύσεις, είχε πεθάνει ήδη ένας μητροπολίτης και ένας διάκονος. Έξι ακόμη πέθαναν αμέσως μετά την αποφυλάκιση σε μια μόνο

μέρα και δύο ύστερα από λίγο. Όταν οι Τούρκοι κατάλαβαν ότι πλησιάζει η κατάληψη της πόλης, έδειξαν μεταμέλεια για τη μεταχείριση των ομήρων και άρχισαν να περνούν έξω από τη φυλακή, να τους χαιρετούν και να τους επισκέπονται. Ζήτηγαν απ' τους φυλακισμένους να μη δείξουν μνησικακία γιατί ό,τι συνέβη ήταν «ταξίρατι» (πεπρωμένο) και ζήτηγαν να πουν καλά λόγια για γι' αυτούς.

Οι διαπραγματεύσεις γίνονταν με επιστολές, αλλά αυτές ήταν απειλητικές περισσότερο παρά συμβιβαστικές. Οι Τούρκοι καλούσαν τους Έλληνες να καταθέσουν τα όπλα και να επικαλεστούν το έλεος του Σουλτάνου, διαφορετικά θα πωλούνταν όπως άλλοτε πουλήθηκαν οι Σέρβοι προς τρία γρόσια ο άνθρωπος. Ρωτούσαν τέλος τι ζητούσαν. Οι Έλληνες απάντησαν ότι διασφαλίζουν τη ζωή και την τιμή των Τούρκων και ότι τους επιτρέπουν να μεταβούν αλλού. Οι Τούρκοι ζήτησαν συνάντηση πληρεξουσίων, οι πολιορκητές συμφώνησαν και έγινε ανακωχή.

Στις 15 Σεπτεμβρίου στήθηκε σκηνή στην πεδιάδα έξω από την πόλη, κατά τον Άγιο Αθανάσιο, όπου προσήλθαν οι πληρεξούσιοι των τριών φατριών για διαπραγματεύσεις με τους Έλληνες. Η ελληνική πλευρά επανέλαβε τις προηγούμενες απαιτήσεις της και οι Τούρκοι επέστρεψαν στην πόλη για συνεννοήσεις. Έγινε και δεύτερη συνάντηση, κατά την οποία οι Τούρκοι ζήτησαν να τους δοθούν 1800 ζώα για να μεταφερθούν ένοπλοι στους Μύλους του Ναυπλίου και 40 ευρωπαϊκά πλοία για να τους περάσουν σε ασφαλή τόπο. Οι Έλληνες δέχτηκαν την μεταφορά των Τούρκων με τα πλοία, αλλά αόπλων. Δίλωσαν ότι τους άφηναν την (κινητή) περιουσία τους, αλλά ζητούσαν πενήντα εκατομμύρια γρόσια για την καταστροφή της Πελοποννήσου και ως πολεμική αποζημίωση. Σε τρίτη συνάντηση δεν επήλθε συμφωνία και οι εκθροπραξίες ξανάρχισαν.

Δεδομένου ότι οι Αλβανοί εν γένει θεωρούνταν προσκεύμενοι στον Αλή πασά των Ιωαννίνων, Σουλιώτες απεσταλμένοι -σύμμαχοι πλέον του Αλή- πρότειναν να συναφθεί χωριστή συμφωνία με τους Αλβανούς της Τριπολιτσάς. Έτσι και η άμυνα της πόλης θα αποδυναμωνόταν και ο Αλής θα ενισχυόταν απ' αυτούς στον αγώνα του κατά των σουλτανικών στρατευμάτων, προς όφελος της Επανάστασης. Οι Έλληνες δέχθηκαν ευχαρίστως το σχέδιο και οι Αλβανοί επίσης.

Όταν έμαθαν οι εντόπιοι Τούρκοι την συμφωνία των Αλβανών, πανικοβλήθηκαν. Οι Αλβανοί και οι Ασιάτες θα έφευγαν και θα έμεναν μόνοι, αυτοί και οι οικογενείς τους, απέναντι στους επαναστάτες. Άγριες φιλονικίες με αλληλοपुरοβολισμούς ξέσπασαν μεταξύ Αλβανών και Τούρκων.

Ως μέρα αναχώρησης των Αλβανών ορίστηκε η 23 Σεπτεμβρίου. Όταν οι Έλληνες πλημμύρισαν την πόλη, οι Αλβανοί συγκεντρώθηκαν όλοι στο σαράι, αμέτοχοι των συγκρούσεων, επικαλούμενοι τη συνθήκη που είχαν κάνει. Παρά το ότι η συνθήκη αυτή μπορούσε να θεωρηθεί άκυρη μετά την άλωση, ο Κολοκοτρώνης φρόντισε για την ασφαλή αποχώρησή τους υπό τον Πλαπούτα που τούς είχε δοθεί ως όμηρος, παραδίδοντάς τους και την αποσκευή τους που ήταν στην φύλαξη του.

Οι Τούρκοι προσπάθησαν ν' αντισταθούν αλλά μάταια. Μερικοί κλείστηκαν στην Μεγάλη Τάπια, την ακρόπολη δηλαδή, άλλοι στο τουρκικό σχολείο και πολλοί οχυρώθηκαν στα σπίτια τους. Ελάχιστοι παραδόθηκαν. Όλοι οι Τούρκοι αρχηγοί αιχμαλωτίστηκαν. Αλλά το πλήθος των Τούρκων έμελλε να σφαγεί ανηλέπτα.